

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

«Допущено до захисту»
В.о. завідуючого кафедрою
_____ Р. Пильник
« ____ » _____ 2023р.

Реєстраційний № _____
« ____ » _____ 2023 р.

СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ «МАРІУПОЛЬ – АЗОВСТАЛЬ» (олійний живопис)

Кваліфікаційна робота (проект)
студентки групи ОМ-19
ступеня вищої освіти «бакалавр»
спеціальності 014.12 Середня освіта
(Образотворче мистецтво)

Макухи Олени Владиславівни

Керівник: старший викладач

Мішуровський Віктор Васильович

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS ___ Кількість балів

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	7
1.1. Кваліфікаційна характеристика сюжетно-тематичного жанру: термінологія , види та типи	7
1.2. Історія становлення та розвитку європейського сюжетно-тематичного живопису та символізму (кінець ХІХ початок ХХ століття)	11
1.3. Еволюція українського сюжетно-тематичного живопису (кінець ХІХ початок ХХІ століття)	14
1.4. Передача портретного стану як одна з провідних задач у виконанні живописного твору.....	16
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ТЕМУ «МАРІУПОЛЬ-АЗОВСТАЛЬ».....	19
2.1. Синтез портретного зображення в пейзажі	19
2.2. Формування ідеї кваліфікаційної роботи та сюжетно – тематичної композиції твору.....	21
2.3. Підготовчий етап до створення сюжетно-тематичної композиції «Маріуполь-Азовсталь»	22
2.4. Послідовне виконання живописного твору в матеріалі.....	24
Висновки до розділу 2	26
ВИСНОВКИ.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ	31
Додаток А.....	31
Додаток Б	39

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Макуха Олена Владиславівна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ВСТУП

Війна - це жорстока реальність, яка залишає глибокий слід у житті людей та відображається у культурі і мистецтві. З моменту початку повномасштабного вторгнення країни агресора багато українців втратили своїх близьких та друзів, кожен з нас щодня чує новини про загибель військовослужбовців та мирних жителів на рідній землі.

Актуальність. Потреба у створенні прекрасного навколо себе - одна з найважливіших духовних потреб людини, але не дивлячись на всю красу життя бувають і мінорні трагічні події, які залишають кровавий відбиток у серці кожного. Тема війни та її наслідків в Україні залишається високою, відважні сини нашої неньки кожного дня боронять святу землю від агресії та здійснюють важливі бойові місії. Втрати серед військових стаються практично щодня, і це є складною проблемою для суспільства та культури в цілому, тому ми вважаємо що буде дуже доречно у нашій роботі віддавати шану воїнам через увіковічнення їх образу на полотні.

Серед дослідників художнього аспекту, які відзначились у вивченні сюжетно-тематичної композиції у мистецтві, можна виділити наступних науковців: Ернст Гомбріх, Лев Виготський та Майкл Бактін і багато інших. Наприклад Ернст Гомбріх зазначав, що сюжет є одним з найсуттєвіших елементів мистецтва, він допомагає створити зв'язок між творцем і глядачем, передаючи емоції і ідеї через художню форму. Сюжетна структура визначає послідовність подій і дій у творі, розкриваючи їх внутрішній смисл і зв'язок між ними". На відміну від нього Лев Виготський наголошував, що сюжет є механізмом, який активує уяву та спонукає до активної участі глядача у процесі сприйняття твору. Сюжетна структура відображає взаємодію між персонажами та розвиток конфлікту, створюючи емоційну напруженість і цікавість для глядача. Майкл Бактін акцентував увагу на тому, що сюжетна композиція розкриває багатоголосність і багатоаспектність літературного твору, дозволяючи зустрітися з різними голосами, думками та поглядами.

Сюжет формує діалогічну природу тексту, де різні персонажі взаємодіють і впливають один на одного, створюючи комплексну структуру [5, с. 67].

Зважаючи на актуальність даної проблеми, ми обрали наступну тему нашої кваліфікаційної роботи: «Маріуполь-Азовсталь» (полотно, олія).

Мета кваліфікаційної роботи – на основі теоретичного дослідження сюжетно-тематичної композиції та її значення в мистецтві створити роботу «Маріуполь-Азовсталь» за допомогою виражальних засобів олійного живопису.

Відповідно до поставленої мети сформовано такі **завдання**:

1. Аналіз наукової та публіцистичної літератури на тему сюжетно – тематичної композиції.

2. Визначення видів та типів сюжетно-тематичного жанру в живописі. Окреслення основних понять, що стосуються сюжетно-тематичної композиції, та їх класифікація.

3. Проаналізувати стан європейського (кінець XIX початок XX) та українського пейзажного сюжетно-тематичного живопису (кінець XIX – на початку XXI століття).

4. Розробити пошуковий матеріал до тематичної композиції «Маріуполь-Азовсталь».

5. Формулювання висновків щодо значення сюжетно-тематичної композиції в живопису, виявлення тенденцій її розвитку та перспектив в сучасному мистецтві.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є виконаний живописний твір та його художні особливості у образотворчому мистецтві.

Предметом кваліфікаційної роботи є створення сюжетно-тематичної композиції та передача стану портретного зображення і оздоблення образотворчими засобами олійного живопису.

Хронологічні межі кваліфікаційної роботи окреслені ХІХ – початком ХХІ ст., проте витoki та порівняльні характеристики пейзажу стосуються творчої практики художників і мистецьких реалій попередніх століть.

Методи кваліфікаційної роботи – аналіз і синтез літературних джерел, узагальнення; метод порівняння; зображальний метод; метод об'ємно-просторового зображення; метод асоціативного відображення; технічний, метод аналітичного зображення природи.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у поглибленні наявних знань про ідейні особливості художнього втілення митцями. Робота має розроблені навчально-методичні матеріали, що можуть бути корисними у подальшій розробці занять з композиції, питань мистецтвознавчого напрямку, підготовці лекцій з історії мистецтва, практичних занять з живопису в системі художніх навчальних закладів України.

Структура: пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел – 30 (позицій). Додатків (додаток А – ілюстрації мистецтвознавчих творів; додаток Б – ілюстрації до практичної частини; Обсяг основної частини роботи становить 27 сторінок, загальний обсяг – 46 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Кваліфікаційна характеристика сюжетно-тематичного жанру: термінологія , види та типи

Візуальне мистецтво, також відоме як образотворче мистецтво, включає в себе різноманітні мистецькі техніки та матеріали, які використовуються для створення образів. Це може бути живопис, графіка, скульптура, фотографія, кінематографія та інші форми мистецтва.

Сюжетно-тематичний жанр візуального мистецтва визначається змістом твору. Такий жанр включає різні тематики, від пейзажів і натюрмортів до портретів і історичних сцен. Зазначений жанр може бути відтворювальним або абстрактним, наприклад відтворювальний сюжетно-тематичний жанр передбачає зображення об'єктів та сцен, які мають відношення до реального світу. Такі жанри, як пейзаж, натюрморт, портрет, історична та релігійна тематика є прикладами відтворювального сюжетно-тематичного жанру. Варто згадати ще і про абстрактний сюжетно-тематичний жанр, який відображає ідеї та концепції, які не пов'язані з відтворенням реального світу, такі жанри, як абстрактний експресіонізм, кубізм та сюрреалізм. Також існують різні види та типи сюжетно-тематичного жанру, серед відомчих можна виділити такі типи тематики, як історичну, релігійну, портретну, натюрмортну, пейзажну, мариністичну та жанрову. Кожна з цих тематик розкриває свої концептуальні ідеї, наприклад історична тематика відображає історичні за часовими рамками події та персонажів, на відміну як релігійне тематичне спрямування пов'язане з символами та іконографією. Продовжуючи цей ряд варто сказати і про портретну тему, яка у своїх творах передбачає зображення конкретної людини або групи людей. Слідом за темою портрету буде доречно розкрити і влучність використання натюрмортної теми, котра відображає різні предмети, такі як фрукти, квіти, посуд та інші, зазвичай у спокійній атмосфері [8, с. 190].

Але кажучи про різноманіття жанрових тематик треба вказати і те, що одним із важливих аспектів сюжетно-тематичного жанру є техніка виконання твору, адже варто пам'ятати, що кожен вид жанру може бути виконаний за допомогою різних технік та матеріалів. Наприклад, пейзаж може бути намальований олійними фарбами на полотні або відтворений за допомогою фотографії, або ж складатися зі скляних елементів у вітражі. І це є невід'ємно важливим аспектом врахування, але беручись за виконання композиції сюжетно – тематичного жанру було б достатньою правильним звернути увагу на теоретичні принципи сюжетно-тематичної композиції [8, с. 40].

Кажучи про принципи можна додати, що сюжетно-тематична композиція образотворчого мистецтва складається з різних елементів, які взаємодіють між собою, щоб створити художній твір, ці елементи можуть включати такі компоненти, як форма, колір, світло, тінь, лінія та текстуру. Один з основних теоретичних принципів сюжетно-тематичної композиції - баланс. Баланс означає, що всі елементи твору повинні бути розташовані у такий спосіб, щоб забезпечити візуальну гармонію та рівновагу, він може бути симетричним, асиметричним або радіальним, залежно від того, як елементи розташовані у композиційному доробку. Варто загадати, що є і інші принципи, наприклад – єдність твору яка означає, те, що всі елементи твору повинні бути пов'язані між собою за допомогою спільної теми, стилю або настрою. Це допомагає забезпечити цілісність твору та зробити його більш привабливим для глядача. Додаючи до цього згадуємо і про принцип контрасту композиції, який відноситься до відмінностей між елементами твору, таких як колір, світло та тінь, форма, текстура тощо. Контраст допомагає створити візуальну цікавість та розглянути кожен елемент твору окремо. Слідом за контрастом згадуємо і про ритм задуманого твору, який відноситься до повторюваних елементів у творі, таких як форми, кольори, лінії тощо. Ритм допомагає створити відчуття руху та живості у творі. Ці принципи створення якісної сюжетно – тематичної композиції є ключовими, але до них ми додали б ще

аспекти, які варто враховувати при створенні сюжетно-тематичної композиції, на наш погляд варто приділити увагу таким аспектам як:

1. Ідея та концепція твору. Перед початком створення твору треба чітко сформулювати свою ідею та концепцію, це допоможе зосередитися на головному повідомленні твору та передати його ефективно.

2. Композиція. Варто її розглядати як спосіб організації елементів твору, вона повинна бути логічною та цілісною, щоб передати сенс та настрої зображення.

3. Кольорове рішення. Повинно бути згідним з концепцією та настроєм твору, кольори можуть передати емоційний заряд твору і створити певний настрій у глядача.

4. Візуальні ефекти. Такі як світло, тінь, текстура, форма, масштаб, також можуть передати настрої та емоції твору.

5. Використання технік та матеріалів. Художник повинен використовувати техніки та матеріали, які найефективніше передадуть його ідеї та концепцію.

6. Розташування елементів на площині. Розташування повинно бути таким, щоб вони створювали логічну та збалансовану композицію.

7. Сюжетна лінія. Має бути зрозумілою та логічною, щоб глядач міг легко розібратися в тому, що відбувається на творі [13, с. 197].

Розповідаючи про ці аспекти було б влучно зазначити і сам розподіл у композиції за типами та видами. Наприклад, у сюжетно-тематичній композиції можна виділити такі типи та види:

1. Пейзажна композиція. У цій композиції на перший план виходять природні об'єкти, наприклад, пейзажі, квіти, дерева.

2. Портретна композиція. У цій композиції на перший план виходять образи людей. Вона може бути індивідуальною або груповою.

3. Жанрова композиція. Творець використовує елементи реальності та фантазії, щоб створити певний настрій та передати певний сенс.

4. Абстрактна композиція. У цій композиції художник відмовляється від зображення реальних об'єктів та створює твір за допомогою абстрактних форм та кольорів.

5. Композиція з елементами символіки. Митець використовує різні символічні елементи, щоб передати певний сенс або ідею.

6. Історична композиція. Зображує історичні події або людей з історії.

7. Релігійна композиція. У цій композиції художник зображує релігійні сюжети, наприклад, біблійні історії або святі образи.

8. Архітектурна композиція. Творець зображує архітектурні об'єкти, такі як будинки, храми, замки тощо.

9. Інтер'єрна композиція. Представляє собою інтер'єр приміщення, наприклад, кімнати, зали, коридори.

10. Натюрмортна композиція. У цій композиції художник зображує предмети побуту, такі як фрукти, квіти, посуд тощо.

Важливо зазначити, що ці типи та види не є жорсткими рамками, а складають лише загальну класифікацію творів мистецтва за їх тематикою та зображувальними засобами [8, с. 120].

Методологічні принципи сюжетно-тематичної композиції візуального мистецтва включають такі аспекти, як аналіз, планування та виконання твору.

Аналіз - це перший етап процесу створення художнього твору. Аналіз полягає у дослідженні теми, концепції, ідей та інших аспектів, що пов'язані з твором, це допомагає художнику зрозуміти, які елементи візуального мистецтва необхідні для передачі певної ідеї або настрою

Планування - це другий етап процесу створення твору. На цьому етапі художник розробляє концепцію, вибирає елементи твору, визначає композицію та розташування елементів. Планування допомагає художникові зробити дослідження та вибрати найбільш ефективний спосіб передачі своєї ідеї через візуальні елементи.

Виконання - це третій етап процесу створення твору. Цей етап характерний тим, що художник втілює свої ідеї в реальному житті, використовуючи різні матеріали та техніки. Цей етап включає в себе роботу з кольором, світлом, тінню, текстурою та іншими елементами візуального мистецтва.

Отже, теоретичні та методологічні принципи сюжетно-тематичної композиції візуального мистецтва допомагають художнику створювати твори, які ефективно передають його ідеї та настрої. Важливо враховувати, що сюжетно-тематична композиція повинна бути логічною, співвідсною та цілісною, і знаючи про це треба пам'ятати про аудиторію та спрямувати свої твори на те, щоб вони ефективно впливали на глядачів, передавали певний емоційний заряд, змушували думати та відчувати, адже сюжетно-тематична композиція в образотворчому мистецтві є складною системою взаємодії різних елементів твору, що має на меті передати певну ідею, настрій або повідомлення глядачу.

1.2. Історія становлення та розвитку європейського сюжетно-тематичного живопису та символізму (кінець XIX початок XX століття)

Сюжетно-тематичний живопис та символізм є невід'ємною частиною європейської мистецької традиції, яка розвивалася в кінці XIX та на початку XX століття. В цей період мистецтво зазнало кардинальних змін, які були пов'язані з новими науковими відкриттями, технічними новинками та соціальними змінами [30, с. 111- 157].

У кінці XIX століття сюжетно-тематичний живопис став все більш популярним у європейському мистецтві, це було пов'язано зі змінами в суспільстві та з прагненням митців відобразити нові реалії життя на полотні. У такому живописі найчастіше зображувалися історичні події, біблійні сюжети, міфологічні персонажі, портрети тощо. У сюжетно-тематичному

живописі митці намагалися відобразити не тільки зовнішню красу, а й внутрішній світ героїв, їх почуття та емоції [6, с. 82].

Символізм, який розвивався в той же час, зосереджувався на відображенні внутрішнього світу людини, на її психологічних станах та емоціях. У такому мистецтві символи та метафори мали велике значення, аби передати складні та глибокі думки та почуття. Символізм відображав незвичайні, часто містичні або сакральні моменти життя, які мали велике значення для людини [29, с. 123-139].

Символізм - це художній напрямок, який з'явився в кінці XIX століття в реакції на реалізм та імпресіонізм. Символісти вважали, що мистецтво повинно виражати духовність, містику та внутрішній світ людини, а не просто відтворювати зовнішній світ, вони використовували символічні елементи та метафори для передачі своїх ідей. Європейський сюжетно-тематичний живопис також пройшов значні зміни протягом цього періоду, наприклад від реалізму, який домінував у живописі в XIX столітті, був замінений на постімпресіонізм та модернізм. Треба зауважити, що у цей період також з'явилися нові техніки та матеріали, які використовувались художниками. Наприклад, художників цікавила можливість використання фотографії для створення складних композицій та ретушування деталей. Також набирала оберті тенденція до експериментів зі стилем та технікою, митці використовували нові форми та елементи, такі як абстракція, геометричні фігури, розмиті контури та яскраві кольори, щоб створити вражаючі та експресивні роботи. Протягом цього періоду відбулися також значні зміни в сюжетно-тематичному живописі, адже майстри пензля стали цікавитися питаннями людської психології та внутрішнього світу людини, вони створювали роботи, які відображали різні емоції, стани та почуття, такі як тривога, депресія, радість та задоволення. Символісти також використовували складні символічні елементи та метафори, щоб виразити свої ідеї. Вони

вважали, що символічний живопис має відображати духовність, містику та внутрішній світ людини [15, с. 204].

Усі ці зміни та нові тенденції в сюжетно-тематичному живописі і символізмі привели до виникнення нових художніх напрямків та течій, які стали впливовими на мистецтво наступних поколінь. В кінці XIX та на початку XX століття у європейському живописі відбувалися значні інновації, які пов'язані зі зміною підходу до творення мистецтва і відмовою від класичних канонів. У цей період формувалися нові напрямки та стилі, такі як символізм, постімпресіонізм, експресіонізм, фовізм тощо. Кожен з цих напрямків мав свої особливості та характерні риси, проте всі вони мали спільну рису – бажання виразити почуття та емоції, а не просто відтворити об'єкт у своїй реалістичній формі [18, с. 48].

Сюжетно-тематичний напрям у мистецтві визначається зображенням конкретних сюжетів та тем у творах мистецтва, у цьому напрямку митець намагається передати певну історію, подію, емоції або ідею через образи, які він створює. Можна сказати, що у XIX-XX століттях було багато мистецьких напрямків, що використовували сюжетно-тематичну лінію, наприклад:

1. Романтизм - митець намагався передати почуття любові, жалю, туги та інших емоцій через зображення пейзажів, історичних подій, релігійних сюжетів та портретів. Можна виокремити таких творців, як Франсиско де Гойя «Колос» (Рис. А.1.1).
2. Реалізм - цей напрям відображав реальний світ і намагався передати реальність через зображення людей, їхніх проблем та життя. Серед реалістів можна назвати Жан-Франсуа Мілле та взяти за приклад роботу «Відпочинок збирачів урожаю» (Рис. А.1.2). Варто згадати і Густава Курбе «Жінка в гамаку з дитиною» (Рис. А.1.3).
3. Імпресіонізм – у цьому напрямі митець намагається передати враження від кольорів, світла та атмосфери. Серед імпресіоністів можна назвати Клода Моне «Жінка з парасолькою (мадам Моне та її син)» (Рис. А.1.4),

Едгара Дега «Балетна школа» (Рис. А.1.5) та П'єра Огюста Ренуара «Бал у Мулен де ла Галетт» (Рис. А.1.6) .

4. Експресіонізм - цей напрям передавав емоції та почуття через зображення людей та ландшафтів. Митець намагається передати свої переживання з використанням яскравих кольорів, геометричних форм та контрастів. Серед експресіоністів можна назвати Едварда Мунка з його картиною «Ревнощі» (Рис. А.1.7), [12, с. 59].
5. Сюрреалізм - цей напрям відображав не реальність, а світ фантазій та підсвідомості. Майстер пензля намагається передати незвичайні образи, які можуть бути нереальними, дивними або навіть жахливими. Серед сюрреалістів можна назвати Сальвадора Далі «Портрет Гали з двома реберцями ягнят, що балансують на її плечі» (Рис. А.1.8) .
6. Модернізм - цей напрям у мистецтві характеризується сильним експериментуванням з формами та техніками [17, с. 123]. Митець намагається передати світ таким, яким він бачить його зі своїм власним внутрішнім баченням. Серед модерністів можна назвати Пабло Пікассо «Сон» (Рис. А.1.9).

Ці мистецькі напрями використовували сюжетно-тематичну лінію, щоб передати свої ідеї та почуття через зображення різних сюжетів та тем [3, с. 74]. Митці мали свою власну інтерпретацію, тому кожен твір був унікальним і мав свої особливості. У висновку можна сказати, що сюжетно-тематичний живопис та символізм були важливими напрямами в розвитку європейської мистецької традиції.

1.3. Еволюція українського сюжетно-тематичного живопису (кінець XIX початок XXI століття)

Український сюжетно-тематичний живопис з'явився у другій половині XIX століття, у цей час він пов'язувався з рухом національного відродження та боротьбою за українську культуру [1, с. 51]. Художники почали створювати

картини, які відображали українське життя, культуру та історію власного народу, використовуючи символіку та сюжетність у своїх творах.

У кінці XIX та на початку XX століття український сюжетно-тематичний живопис переживав свій розквіт, художники активно використовували елементи національного стилю та фольклору у своїх творах. Найбільш відомими представниками українського сюжетно-тематичного живопису цього періоду були Микола Пимоненко, Аркадій Рядський, Іван Труш та інші [21, с. 183]. У 20-ті роки XX століття в Україні відбувся розквіт авангардистського мистецтва, яке вплинуло на український сюжетно-тематичний живопис, адже митці стали використовувати нові техніки та експериментувати з формою та кольором, але вже після Другої світової війни український сюжетно-тематичний живопис був переважно соцреалістичним, а у 20-30-х роках XX століття зазнав власного розквіту пов'язаного зі зміною політичного режиму та зростанням національної свідомості в Україні, майстри пензля так званого «Самостійного мистецтва» створюють картини з національно-революційною тематикою, які стають символами боротьби за українську державність [4, с. 193]. У 60-70-х роках XX століття український сюжетно-тематичний живопис пов'язаний з творчістю таких художників, як, Сергій Григор'єв «Воротар» (Рис. А.1.10) та «Обговорення двійки» (Рис. А.1.11). Твір «Воротар» Сергія Григор'єва відноситься до жанру пейзажу і спорту. На картині зображений футбольний воротар, який утримує м'яч, залишаючись у напруженому очікуванні. Тлом для композиції твору є стадіон та глядачі, які створюють враження того, що змагання проходять на повному серйозі. Колірна гамма картини відображає настрій та емоції воротаря: на передньому плані зображений футбольний м'яч, який був зупинений, і який забарвлений у червоний колір. Задній план зображений у темно-синіх та сірих тонах, що створює враження важкості та напруженості моменту. Віктор Зарецький «Оksamитна ніч» (Рис. А.1.12) і «Солдатка» (Рис. А.1.13), Іван Марчук «Реквієм» (Рис. А.1.14) і «Пробудження» (Рис. А.1.15) та інших, які

створюють картини з елементами фольклору, народної міфології та етнографії, зображують український пейзаж та селянське життя. Пізніше художники починають використовувати сучасні технології та матеріали, експериментувати з формами та кольорами, виникає нове покоління художників, які зосереджують свою увагу на проблемах сучасного суспільства, екології, інтернету та медіа.

У сучасному українському сюжетно-тематичному живописі можна виділити тенденції до експерименту з технікою та формою, використання сучасних технологій та матеріалів [9, с. 93].

Отже, український сюжетно-тематичний живопис у ХХ столітті був різноманітним та багатогранним, він відображав різні епохи та суспільні реалії, ставав наслідком впливу європейських тенденцій та специфічних особливостей національної культури. На сьогоднішній день український сюжетно-тематичний живопис продовжує розвиватися, а його представники отримують визнання.

1.4. Передача портретного стану як одна з провідних задач у виконанні живописного твору

Передача портретного стану - це одна з найважливіших і складних задач у живописному мистецтві. Ця задача полягає в тому, щоб передати образ людини таким чином, щоб його було можливо впізнати та зрозуміти характер та особливості цієї людини [28, с. 121]. Передача портретного стану є вежливою задачею для багатьох живописців, особливо це помітно при зображенні зовнішності та характеру людини, її настрою та психічного або навіть емоційного стану для підкреслення певної ідеї зображувального [14, с. 112-116]. Для досягнення цього результату художник повинен використовувати різноманітні техніки та прийоми, які допоможуть передати виразність обличчя та його особливості. Основні елементи, на які потрібно

звернути увагу при створенні портрету - форма обличчя, риси, контури та тіні, які відтворюють обсяг і глибину обличчя.

Одним із головних прийомів, який використовують художники для передачі портретного стану - використання різних кольорів та тонів. Зміна тонів та відтінків дозволяє художнику передати відчуття глибини і об'ємності, а також використання світла та тіні допомагає виділити основні риси обличчя та виразність погляду. Крім того, художники використовують різноманітні техніки для передачі портретного стану, такі як лінійна манера малювання, техніка розмиття, ґратування та інші, вони можуть створювати різні ефекти і передавати настрій, відчуття людини яку зображують [19, с. 7-11].

Крім технік і прийомів, художник повинен також мати глибокі знання про людську анатомію та особливості форми та рис обличчя, адже це дозволяє створити реалістичне та виразне зображення людини. Навички передачі портретного стану є важливими для будь-якого художника, вони дозволяють створювати реалістичні та виразні портрети, які передають не лише зовнішність, але й внутрішній світ та характер людини. Такі твори можуть бути використані як у декоративно-прикладному мистецтві, так і в мистецтві портретного жанру, де передача індивідуальності та особливостей людини має особливе значення [16, с. 82-85].

Для передачі портретного стану художник повинен досконало оволодіти технікою малювання, а саме майстерно володіти фарбами, пензлями, гамою кольорів та різними техніками. Він повинен бути в змозі передати виразність обличчя, глибину погляду, тонкі емоційні відтінки, які складаються в унікальний стан людини на момент фіксування портрету. [20, с. 75-79]. При передачі портретного стану, художник повинен детально вивчити обличчя людини, яка зображується на портреті, її риси, форму голови, особливості виразу та погляду, це дозволяє досконало передати її внутрішній світ та характер, створити унікальний портрет, який відображає особистість людини.

Крім того, художник повинен вміти працювати зі світлом та тінню, щоб створити відчуття об'ємності та глибини портрета [27, с. 40].

Отже, передача портретного стану є складною задачею, яка вимагає відповідальності, технічної майстерності та творчого підходу. Художник повинен не лише знати техніки та прийоми, але й володіти вмінням сприймати та передавати відчуття та емоції, які хоче виразити через свій твір. Окрім цього, важливо також враховувати індивідуальні особливості того, хто зображується на портреті, такі як вік, стать, риси обличчя, настрій та характер. Це дозволяє передати унікальний стиль та індивідуальність кожної людини, яка зображується

Висновки до розділу 1

У першому розділі розглянуто теоретичні та методологічні принципи сюжетно-тематичної композиції в живописі. Визначено термінологію, види та типи сюжетно-тематичного жанру, описано історію становлення та розвитку європейського сюжетно-тематичного живопису та символізму, а також еволюцію українського живопису від кінця ХІХ до початку ХХІ століття.

Зазначено, що сюжетно-тематичний жанр може включати в себе різні види і типи, зокрема, історичні, біблійні, міфологічні, портретні та пейзажні. Крім того, виділено різні піджанри, такі як історичний, жанровий, пейзажний, натюрмортний, анімалістичний та портретний.

Також відзначено, що цей жанр має глибокі історичні корені, і його розвиток пов'язаний з розвитком самої культури та суспільства. В історії розвитку європейського живопису виділяються епохи, коли на перший план виходили різні теми та напрями, наприклад, символізм, який характеризувався використанням символіки та метафор у мистецтві.

Отже, перший розділ підсумовує теоретичні та методологічні основи сюжетно-тематичної композиції в живописі.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ТЕМУ «МАРІУПОЛЬ-АЗОВСТАЛЬ»

2.1. Синтез портретного зображення в пейзажі

Останнім часом з'явилися нові техніки та програмні засоби для створення мистецьких творів, які дозволяють відтворювати вражаючі портрети в живописних пейзажах. Синтез портретного зображення в живописному пейзажі - цікавий процес, що дозволяє поєднувати два різні мистецькі напрямки в одному творі. У процесі синтезу портретного зображення в живописному пейзажі важливо враховувати гармонію між портретом та зображенням природи, щоб створити роботу, яка буде виглядати єдиною композицією. Також є необхідним враховувати технічні аспекти синтезу, такі як якість фото, обробка та підготовка зображень, об'єднання зображень та виправлення помилок, щоб отримати вражаючий портрет, який буде підкреслений ґрунтовним сенсом пейзажного оздоблення. Крім того, важливо розуміти, що синтез портретного зображення в живописному пейзажі може бути використаний в різних контекстах, наприклад, у мистецтві, рекламі, дизайні, іграх та інших областях. Використання цієї техніки може допомогти створити вражаючі мистецькі твори, які вразять глядачів своєю красою та унікальністю [2, с. 150].

Основні аспекти синтезу портретного зображення в живописному пейзажі включають наступне:

1. Вибір портретної фігури. Вибір портрету може бути здійснений з фотографії або зі сканування традиційного малюнку. Важливо вибрати портрет, який буде гармоніювати з живописним пейзажем та створювати необхідний ефект, який зможе нанести емоційний та ідейний вплив на глядача.
2. Вибір живописного пейзажу. Живописний пейзаж може бути взятий з фотографії або іншого джерела, важливо вибрати пейзаж, який буде гармоніювати з портретом та доповнювати його красу.

3. Обробка та підготовка зображень. Обробка та підготовка зображень включає в себе видалення шуму, корекцію кольору та яскравості, розміщення портрету на живописному пейзажі, а також зміну розміру та формату зображення, це варто враховувати, адже у ході роботи підготовчий матеріал створювався за допомогою графічного планшету [11, с. 62].
4. Об'єднання портрету та живописного пейзажу. Цей етап включає в себе створення різних шарів та масок для розташування портрету на живописному пейзажі, а також додавання ефектів для покращення сполучення двох зображень.
5. Редагування та виправлення помилок. Після об'єднання портрету та живописного пейзажу, необхідно переглянути отримане зображення та виправити будь-які помилки та недоліки, що виникли під час процесу обробки та синтезування. Цей етап може включати виправлення кольорових поєднань, видалення зайвих елементів зображення, додавання додаткових деталей та інші корекції.
6. Додавання фінальних штрихів. На останньому етапі можна додати різні ефекти, які допоможуть покращити сприйняття зображення. Наприклад, можна змінити освітлення, додати тіні, змінити колірну гаму та інші ефекти [10, с. 80].

Однак, на даний момент, синтез портретного зображення в живописному пейзажі все ще є складним та часомірним процесом, що вимагає високої кваліфікації та досвіду в галузі не тільки традиційного виконання, а ще і комп'ютерного зору та обробки зображень. Тому, розвиток нових методів та алгоритмів для покращення процесу синтезу портретних зображень в живописних пейзажах є актуальною задачею у науковій галузі.

В цілому, синтез портретного зображення в живописному пейзажі - цікава та перспективна техніка, яка використовується в різних галузях та має потенціал для подальшого розвитку і вдосконалення, за допомоги традиційних

технік малювання та цифрових методів можна створити вражаючі портрети в живописних пейзажах.

2.2. Формування ідеї кваліфікаційної роботи та сюжетно – тематичної композиції твору

Формування ідеї кваліфікаційної роботи є дуже важливим та відповідальним процесом з ряду певних причин, бо робота виконується не лише для власного задоволення автора від отриманого результату, а і для повної передачі сенсу та ідеї зображення [22, с. 101].

Розробляючи концепцію роботи була обрана тема «Маріуполь – Азовсталь» з портретним зображенням одного з багатьох захисників української землі, а саме Кандиби Сергія Михайловича, який ціною власного життя героїчно обороняв українську державу та загинув 2-го травня 2022 року.

З метою присвячення вічної пам'яті не лише в серцях рідних та знайомих а і багатьох українців які мають в обличчя знати своїх воїнів була створена сюжетно-тематична композиція, яка дозволяє передати весь біль втрати та велику шану герою. Тому можна сміливо сказати, що у даній кваліфікаційній роботі розглядається ідея створення твору з портретом загиблого українського воїна на фоні пейзажу міста Маріуполь та його головного підприємства - Азовсталі. Робота присвячена згадці та пошані героям України і їх внеску у захист нашої країни. Для реалізації ідеї була використана техніка синтезу портретного зображення в живописному пейзажі, що дозволяє поєднувати реалістичне зображення людини з образом природного середовища. В основу роботи було покладено створення портрету українського воїна, що загинув на фоні промислового пейзажу міста Маріуполь [25, с. 56-59]. Підприємство Азовсталь, яке є символом міста, було обрано як головний елемент композиції. Він створює концептуальний зв'язок між образом військового та його бажанням захистити рідний край, а також з економічним розвитком міста та його виробничим потенціалом. Одним із головних аспектів роботи є

відтворення реалістичного зображення воїна, що було досягнуте завдяки використанню техніки малювання олійними фарбами. Пейзаж, що складається з промислових будівель та техніки виступає у ролі фортеці, яка передає силу та українську боротьбу за кожен шмат рідної землі. Таке поєднання дозволяє передати глибину образу та додати йому емоційної насиченості.

Отже, метою даної роботи є створення мистецького твору, який буде не тільки вражати своєю красою та художньою витонченістю, але й передавати важливе патріотичне послання про важливість захисту своєї Батьківщини.

2.3. Підготовчий етап до створення сюжетно-тематичної композиції «Маріуполь-Азовсталь»

Створення портретного зображення в живописному пейзажі - це складний та цікавий процес, що вимагає знань з різних областей мистецтва та технологій. Тому підходячи до виконання роботи у матеріалі було вирішено методологічно поділити її на етапи, які стануть ключовим фундаментом до виконання твору [7, с. 113].

Першим підготовчим етапом є вибір пейзажу, на якому буде розміщений портрет. Для цього було необхідно ретельно дослідити фотографії та зображення місцевості, щоб отримати власні враження та ідеї. У процесі створення портретного зображення на фоні пейзажу використовуються різноманітні медіа - від традиційного живопису до сучасних цифрових технологій. Вибір медіа залежить від вмінь та передбачуваного результату митця. Обравши загальну локацію ми визначили певне місце, що найкраще підходить для концепції портрету, до цього приділяємо увагу визначенню ракурсу. Далі, відбувається фотозйомка моделі або береться готове фото вже з відповідним освітленням, щоб створити реалістичне портретне зображення. Для отримання більш детальних зображень та виявлення тіней і контурів, можуть використовуватися різні методи зйомки, такі як використання різних джерел світла, позування моделі та використання різних фільтрів. Після

отримання фото моделі, відбувається процес обробки та налаштування зображення в графічному редакторі, щоб створити більш виразний портрет. Можуть використовуватися різні техніки, такі як корекція кольорів, додавання світла та тіні, видалення дефектів, щоб зробити зображення максимально реалістичним та виразним. Крім того, при створенні портретного зображення на фоні пейзажу необхідно враховувати певні правила композиції. Один з ключових аспектів - це баланс між портретом та пейзажем. Для цього потрібно ретельно продумати розташування обох елементів на полотні, їх розмір та пропорції. Також необхідно враховувати колірну гаму та тон, щоб забезпечити гармонію між обома елементами зображення. Ще одним важливим елементом є освітлення. Від того, як правильно буде використане освітлення, залежить враження від портрету та пейзажу. Для цього необхідно визначити джерело світла та його напрямок, а також врахувати тіні, які виникають від об'єктів на полотні. Майстер має вміти передати на полотні почуття та настрої, відчуття присутності портрету у пейзажі, щоб створити єдине ціле, що буде вражати глядачів [26, с. 37].

Наступним етапом може бути портретне зображення моделі з відтворенням на полотні за допомогою різних технік живопису, таких як олійне малювання. Крім вибору композиції та колірної гами, важливим етапом у створенні такого твору є робота з текстурою. Оскільки ми маємо справу з портретом українського воїна, то відтворення текстури його форменого одягу, а також зброї та емблем на ній, є дуже важливим завданням. Для цього можна використовувати фотографії аналогічного екіпірування та елементів зброї, а також зображення з емблематикою підрозділу, до якого належав військовослужбовець. У процесі створення такого твору, важливим є також врахування історичного та культурного контексту. Споглядач повинен відчувати атмосферу того часу та місця, а також почувати повагу до героїв, які віддали своє життя за свою країну.

Усі ці аспекти необхідно враховувати при розробці портретного зображення на фоні пейзажу, щоб отримати гармонійний, емоційний та вражаючий твір мистецтва. Отже, створення портрету загиблого українського воїна на фоні пейзажу "Маріуполь - Азовсталь" є складним, але цікавим завданням, яке вимагає від автора знань з різних мистецьких напрямів та історичної і культурної компетентності.

2. 4. Послідовне виконання живописного твору в матеріалі

Окресливши основні моменти підготування до виконання твору настає час перейти до методики здійснення сюжетно-тематичної композиції «Маріуполь-Азовсталь» в матеріалі олійного портрету та пейзажного оздоблення [24, с. 86]. Робота була зроблена за таким алгоритмом:

1. Дослідження теми та вибір композиції. Спочатку необхідно детально вивчити тему «Маріуполь-Азовсталь» та побачити зображення міста. Після цього можна вибрати композицію, яка буде найкращим способом передавати задуману ідею, для цього були зроблені окремі накидки в олівці, які уособлювали собою пошук композиції (Рис. Б.2.1).
2. Після цього етапу було вирішено зробити більш детальний пошук складових частин композиції та окреслити пейзаж з містом і портрет, на якому в подальшому буде зроблено акцент (Рис. Б.2.2 – 5).
3. Оздоблення. Після того, як всі складові частини композиції намальовані, можна перейти до оздоблення. У пробному варіанті пошуку кольорового рішення була ідея зробити такі цифрові етюди на графічному планшеті, адже це не тільки економить час, але і надає нові можливості у ході виконання роботи (Рис. Б.2.6- 9). Тому завдяки використанню сучасної техніки ми пробували включати у роботу різне програмне оздоблення, наприклад, розмиття, нанесення додаткових шарів мастила та іншого, що може допомогти підвищити якість картини.

4. Наступним нашим кроком було написання невеликих етюдів олією, на яких зображені окремі деталі композиції. Пізніше це значно допоможе там у переході на велике полотно, адже зручність етюдів надто допомагає віднайти потрібну кольорову гаму, яка надасть можливість підкреслити емоційне забарвлення твору (Рис. Б.2.10-11).
5. Оскільки твір має передати всю емоційність задуму та змістовність трагедії втрати, нами було прийнято рішення обрати полотно великих масштабів, а саме 70×100.
6. Робота на полотні переставляла собою таку послідовність : підкладка складним синьо – сірим кольором, який слугує основним для нашої палітри зображення, адже цей колір передає емоцію холоду, втрати та жалю, а на самому полотні виглядає як дим, який окутує водночас болем та спокоєм одного з багатьох павших синів України (Рис. Б.2.12).

Після закладки цього кольору ми починаємо додавати контрастних плям у низ нашої роботи, адже найскладніша робота знаходиться там, треба передати рух, ритм та додати колір так, щоб глядач мав емоцію надії, яка відображена світлими плями на зображенні заводу. Додаючи до цього, ми детально пропрацювали образи людей, які теж уособлюють наших воїнів, які обороняють ціною власного життя наше майбутнє. Для цих образів ми також обрали стриману синю гаму кольорів (Рис. Б.2.13).

Використовуючи такий активний низ нашої роботи, який вже передає сенс всієї ідеї твору ми вирішили попрацювати детально над небом та хмарами, які є оздобленням та яскравим фоном для підкреслення портретного зображення [23, с. 59]. Варто згадати, що сам портрет був написаний з детальною схожістю на українського захисника, який був чудовим сином, батьком та просто гарною людиною, в очах якої можна прочитати такі слова «Любі мої, рідні, моя ненька Україна.. я маю надію на нашу перемогу, хоча побачу її лише з небес. Пам'ятайте про мене та про тисячі воїнів, які щодня ведуть нас до миру...». На його обличчі зображена

посмішка, та добрі очі сподівання і надії, щирості та чистоти невинної душі. Варто взяти за увагу, що майже вся робота виконана у холодних тонах, передаючи смуток втрати та велику вдячність за оборону життя (Рис. Б.2.14).

7. Завершення. В кінці роботи також важливу роль відіграє оздоблення полотна, в даному випадку оформлення рамкою, адже правильно обрана за критеріями та задумом рама здатна підсилити ефект та завершити образ картини (Рис. Б.2.15).

Отже, робота над сюжетно-тематичною композицією у техніці олійного живопису передбачає наступні стадії її опрацювання: стадія укладання концепції майбутнього твору, стадія пошуку натури, опрацювання композиції та конструктивної побудови, первинної кольорової підготовки, моделювання, детального опрацювання та узагальнення. Поетапне виконання роботи дозволяє отримати максимально точний результат зображення.

Висновки до розділу 2

Другий розділ містить методичні аспекти та рекомендації щодо виконання кваліфікаційної роботи на тему «Маріуполь-Азовсталь». У ньому розглянуто синтез портретного зображення в пейзажі та формування ідеї кваліфікаційної роботи та сюжетно-тематичної композиції твору.

Зокрема, було детально описано методику синтезу портретного зображення в пейзажі, який є важливим елементом в створенні живописного зображення. Також було розглянуто процес формування ідеї та сюжетно-тематичної композиції, яка передбачає аналіз тематики та глибоке розуміння предметної області.

Отже, другий розділ надає практичні рекомендації щодо виконання кваліфікаційної роботи та створення живописного твору, надає необхідні знання та інструменти для розуміння процесу творчості та його елементів, що допомагає підвищити якість виконання роботи.

ВИСНОВКИ

Загальним висновком дипломної роботи є те, що створення сюжетно-тематичного живописного твору, зокрема портретного зображення в пейзажі, є складним і багатоплановим процесом, який потребує високого рівня майстерності, знань теорії та методики виконання.

Перший розділ дозволив ознайомитися з теоретичними основами сюжетно-тематичної композиції та її розвитком у європейському та українському мистецтві. Ці знання є важливими для подальшого виконання кваліфікаційної роботи на тему "Маріуполь-Азовсталь".

Другий розділ має в собі опис методики виконання кваліфікаційної роботи на тему "Маріуполь-Азовсталь". У створенні роботи було досліджено синтез портретного зображення в пейзажі та формування ідеї роботи і сюжетно-тематичної композиції твору. Також, був розглянутий підготовчий етап до створення сюжетно-тематичної композиції та послідовне виконання живописного твору в матеріалі.

Таким чином, виконання кваліфікаційної роботи на тему "Маріуполь-Азовсталь" дозволило отримати досвід виконання живописного твору з використанням сюжетно-тематичної композиції і портретного зображення в пейзажі, а ще закріпити знання теоретичних та методологічних принципів мистецтва. Варто зазначити, що у процесі роботи над картиною, звичайно, виникали деякі труднощі, але ми намагались найбільш повно передати суть задуманого мотиву. Наполеглива праця, теоретичні та методологічні знання, начерки і замальовки, етюди та бажання створити гарну картину допомогли нам відтворити наш задум на полотні та виконати усі поставлені задачі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баршинова О. Г. "Живопис ХІХ - початку ХХ століття в Україні". К.: Видавництво "Артек", 2003. 236 с.
2. Білецька В. В. "Художні засоби в образотворчому мистецтві". Київ: Видавництво "Основа", 2010. 352 с.
3. Блакитна, М. В. Живописні жанри: портрет та пейзаж у творчості українських художників другої половини ХІХ - початку ХХ століття. Київ, 2016. 170 с.
4. Бучма А. В. "Історія українського образотворчого мистецтва". Київ: Видавництво Академії наук України, 2004. 320 с.
5. Бушан О. О. "Методологія дослідження сюжетно-тематичної композиції в образотворчому мистецтві". Київ: Видавництво Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури, 2018. 208 с.
6. Гнатюк О. К. "Українське мистецтво. ХІХ-ХХ століття". К.: Видавництво "КМ Академія", 2005. 200 с.
7. Даниленко І. М. "Символіка портрету в українському живописі", Київ, 2006. 264 с.
8. Жулинський М. О. "Історія мистецтва". К.: Видавництво "Наукова думка", 2002. 420 с.
9. Заблоцький В. К. "Український живопис ХІХ-ХХ століть". К.: Видавництво "Анетта Антоненко", 2005. 240 с.
10. Загородня І. С. "Історія українського мистецтва. Від давнини до сьогодення". К.: Видавництво "Мистецтво", 2011. 120 с.
11. Кисіль К. О. "Портрет як вид мистецтва", Київ, 2004. 187 с.
12. Колесніков С. В. "Мистецтво Європи. Романтизм, реалізм, модернізм". К.: Видавництво "Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2015. 213 с.

13. Кривавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О., Українське мистецтво. навч посібн.: у 3 ч. Львів: Світ, 2005. 268 с.
14. Курило, Ю. О. Портрет у пейзажі як особлива форма зображення людини в живописі. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Історичні науки", 2016, С.112-116.
15. Кушниренко А. М. "Українське мистецтво. ХІХ-ХХ століття. Том 2" К.: Видавництво "КМ Академія", 2006. 321 с.
16. Кушнір, О. М. Портрет у пейзажі. Мистецтво, 2008, с. 82-85.
17. Лисенко І. Г. "Терміни, поняття, визначення в мистецтвознавстві". Київ: Видавничий дім «КМ-Букс», 2008. 438 с.
18. Лугова О. К. "Символізм в мистецтві". К.: Видавництво "Критика", 2010. 107 с.
19. Михайлюк І. В. Пейзаж з людиною: синтез жанрів. Сучасне мистецтво, 2017, С. 7-11.
20. Назар, Н. В. Портрет у пейзажі як особлива форма зображення людини в живописі. Вісник Черкаського університету. Серія: Художня культура, 2017, С. 75-79.
21. Олесь О. М. З історії української культури: Статті, нариси, роздуми. К.: Рідна школа, 1991. 576 с.
22. Петренко І. О. "Сюжет як визначальний елемент в образотворчому мистецтві". Київ: Видавництво «КМ-Букс», 2013. 159 с.
23. Редько О. П. Основи символізму. Київ: Видавництво Академії внутрішніх військ МВС України, 2003. 208 с.
24. Собко Н. В. "Живописний портрет: техніки та методи виконання", Київ, 2010. 290 с.
25. Солонець, Т. С. Синтез жанрів у пейзажах зі зображенням людини. Мистецтво, 2014, С. 56-59
26. Сушко І. П. "Український живопис 19-20 століть". К.: Видавництво "Смолоскип", 2016. 188 с.

27. Ткаченко А. І. "Колорит портрету в українському живописі", Київ, 2008. 342 с.
28. Шевченко М. І. "Портрет та його роль у культурі", Львів, 2012. 136 с.
29. Яндова М. О. Символізм у мистецтві. К.: Основи, 2004. С. 123-139.
30. Ярославський Л. О. Теорія символізму. К.: Видавнича група "Основи", 2011. С. 111-157.

ДОДАТКИ

Додаток А

Ілюстрації до розділу 1

Рис.А.1.1. Франсиско де Гойя «Колос»

Рис.А.1.2. Жан-Франсуа Мілле «Відпочинок збирачів урожаю»

Рис.А.1.3. Густав Курбе «Жінка в гамаку з дитиною»

Рис.А.1.4. Клод Моне «Жінка з парасолькою (мадам Моне та її син)»

Рис.А.1.5. Едгар Дега «Балетна школа»

Рис.А.1.6. П'єр Огюст Рєнуар «Бал у Мулен де ла Галетт»

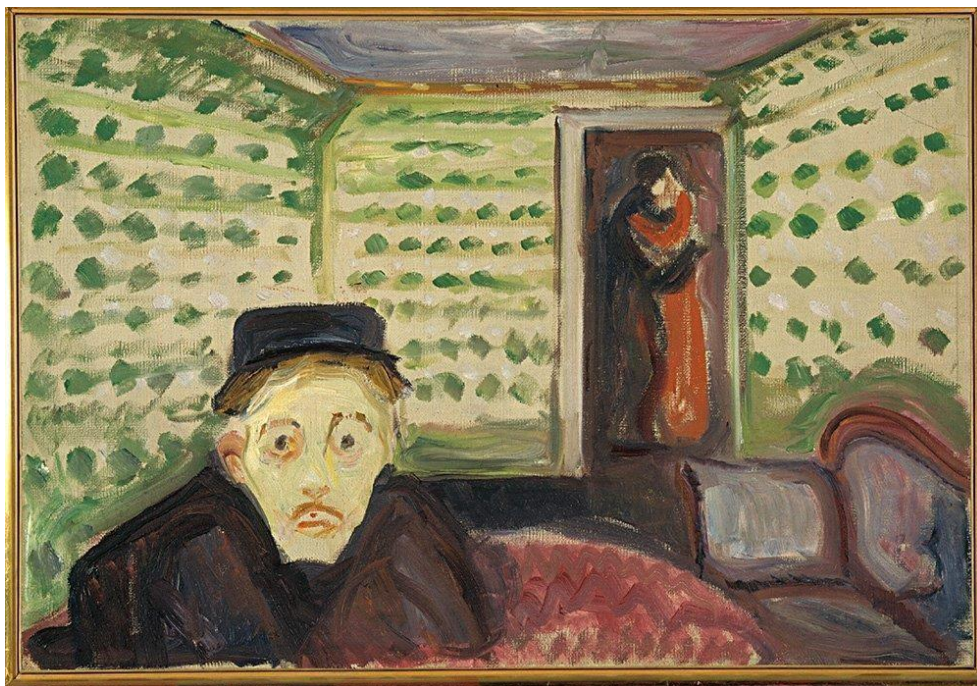

Рис.А.1.7. Едвард Мунк «Ревнощі»

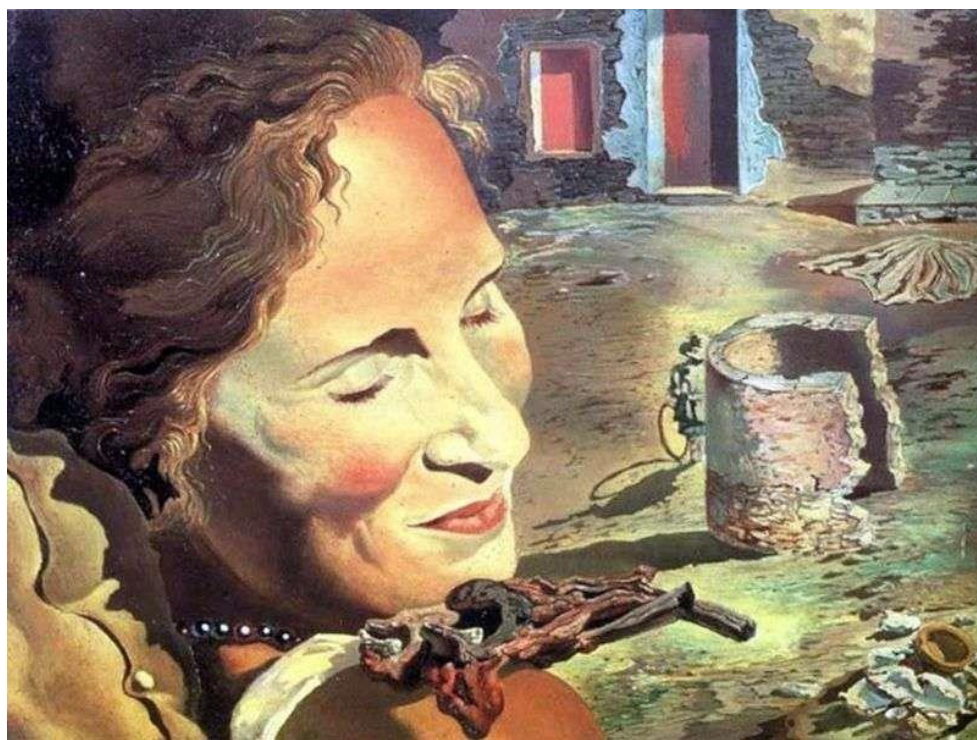

Рис.А.1.8. Сальвадор Далі «Портрет Гали з двома реберцями ягнят, що балансують на її плечі»

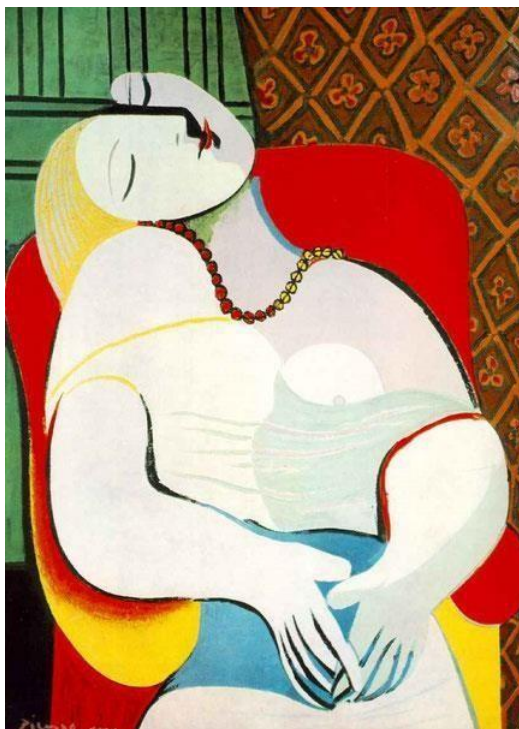

Рис.А.1.9. Пабло Пікассо «Сон»

Рис.А.1.10. Сергій Григор'єв «Воротар»

Рис.А.1.11. Сергій Григор'єв «Обговорення двійки»

Рис.А.1.12. Зарецький «Оксамитна ніч»

Рис.А.1.13. Зарецький «Солдатка»

Рис.А.1.14. Іван Марчук «Реквієм»

Рис.А.1.15. Іван Марчук «Пробудження»

Ілюстрації до розділу 2

Рис.Б.2.1. Пошуки мотиву та композиційного вирішення

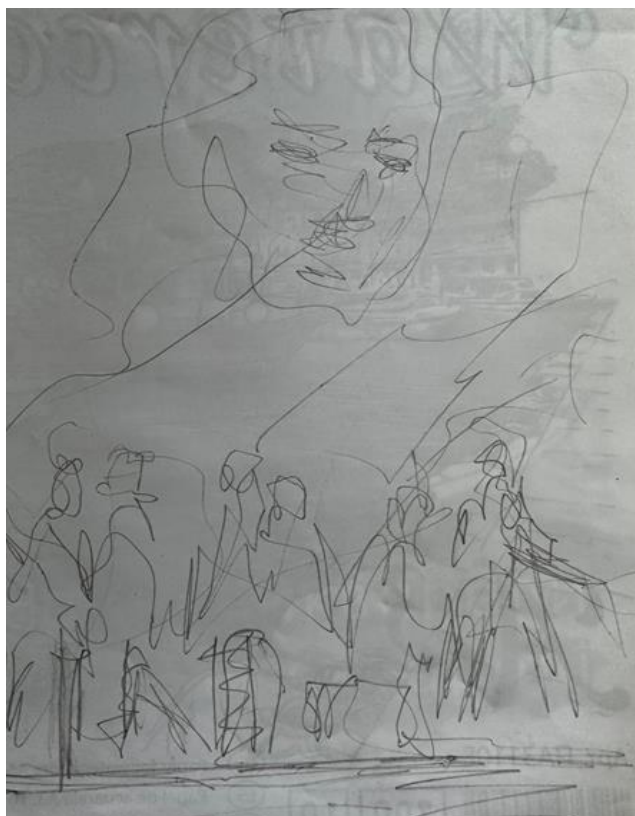

Рис.Б.2.2. Пошукові композиційні начерки і замальовки

Рис.Б.2.3. Пошукові композиційні начерки і замальовки

Рис.Б.2.4 Пошук портрету на пейзажному тлі

Рис.Б.2.5. Начерки остаточного варіанту

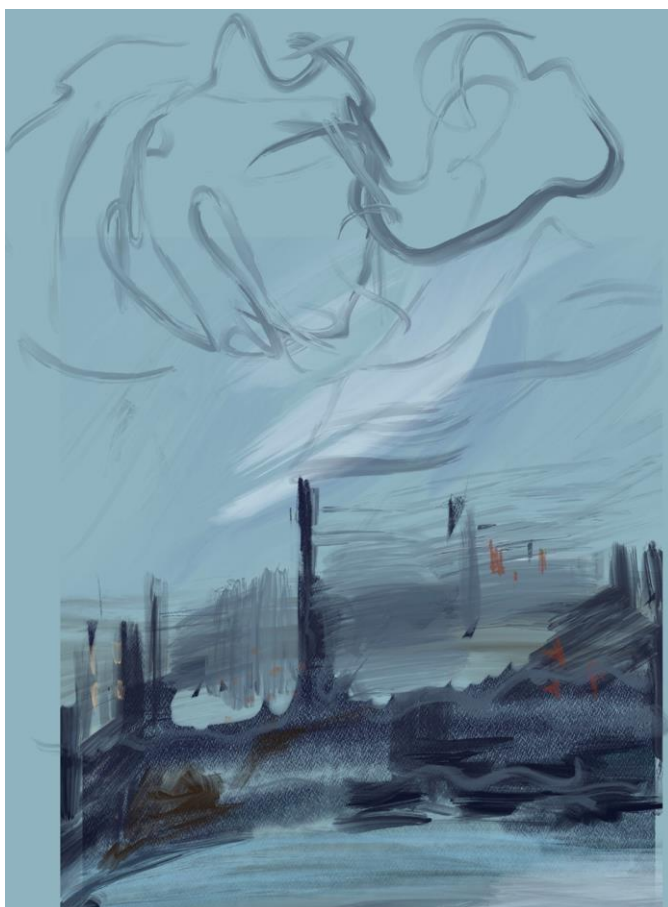

Рис.Б.2.6. Пошуки кольору за допомогою цифрових матеріалів

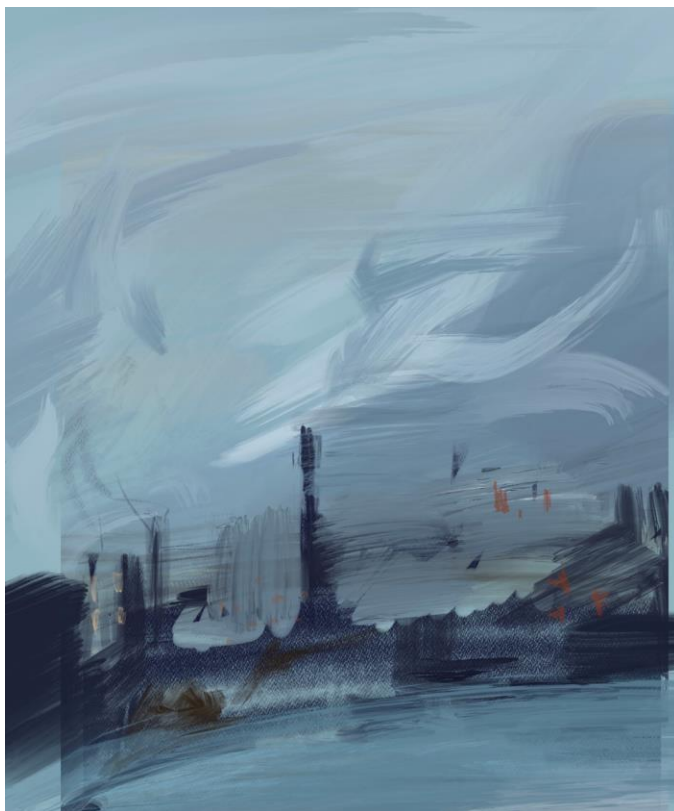

Рис.Б.2.7. .Пошуки кольору

Рис.Б.2.8. Варіант введення портретного зображення

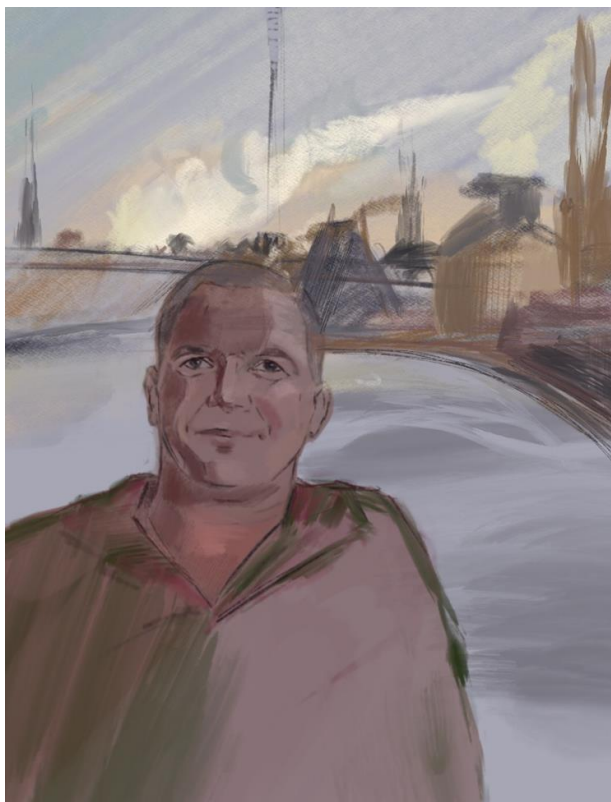

Рис.Б.2.9. Варіант введення портретного зображення

Рис. Б.2.10. Пейзажні етюди

Рис. Б.2.11. Пейзажні етюди стану

Рис.Б.2.12. Процес роботи над оригіналом

Рис. Б.2.13. Робота над деталями композиції

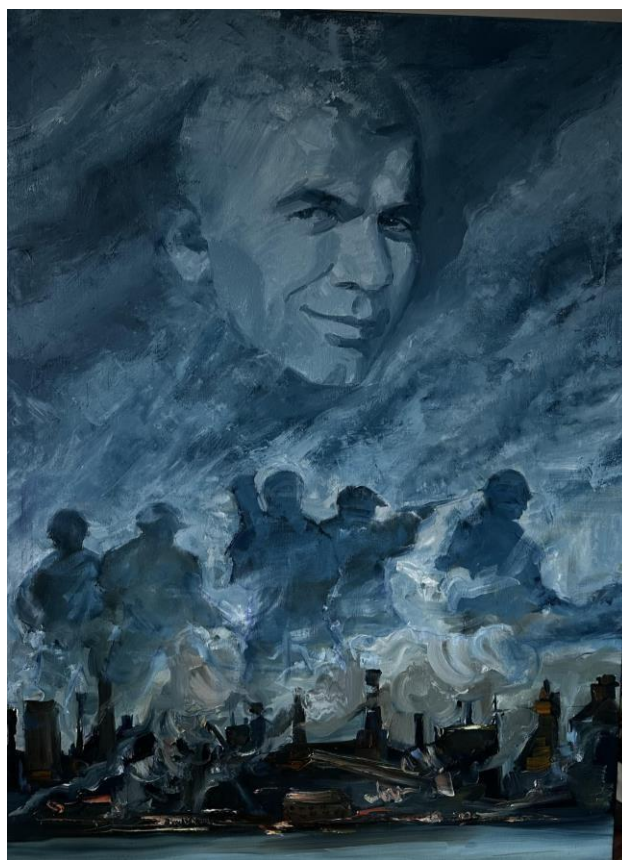

Рис. Б.2.14. Фото кваліфікаційної роботи

Рис. Б.2.15. Фото кваліфікаційної роботи у рамі